

8. Концепція освіти „рівний-рівному” щодо здорового способу життя серед молоді України // Педагогічна газета. – 2000. – № 12. – С. 4-5.

9. Коломоец С.М., Бирюкова Т.Ф. Проблема соціокультурних оснований в построении современных социально-педагогических технологий // Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. – 1998. – Вип. 1. – С. 58.

10. Малахов Г.П. Создание собственной системы оздоровления. – Санкт-Петербург: Комплект, 1995. – С.222-223.

11. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навчальний посібник. – 3-є вид., доп. – 2001. – 608 с.

12. Узнадзе Д.Н. Психологические исследования. – М.: Наука, 1996. – С. 36.

13. Фіцула М.М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів педагогічних закладів освіти.

Юськів С.М.

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ДУХОВНИХ ЦІННОСТЕЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Фізичне виховання визначене у вищих навчальних закладах як навчальна дисципліна, і, безумовно, як найважливіший компонент цілісного розвитку особистості. Для того щоб дослідити основні аспекти впливу фізичного виховання на розвиток особистості людини, слід розібратися, в яких сферах людського життя воно задіяне, яке місце займає в суспільній свідомості, і особливо свідомості і сприйнятті молоді.

Будучи складовою частиною загальної культури і професійної підготовки студента протягом періоду навчання, заняття фізичного виховання входять в структуру освіти обов'язково. Її значущість проявляється через гармонізацію духовних і фізичних сил, а також через формування загальнолюдських цінностей [1], наприклад таких, як здоров'я, фізичне і психічне благополуччя, духовний та фізичний розвиток. Крім того, багато професій вимагають відповідної фізичної підготовки.

Фізичне виховання повинно всіляко сприяти зростанню економічного і оборонного потенціалу країни, задоволенню духовних потреб людей, бути дійовим засобом всебічного гармонійного розвитку особистості, формування активної життєвої позиції. Будучи особливим підвидом культури і, виходячи з цього, фізичне виховання є величезною сферою творчої діяльності щодо творення фізичної готовності людей до життя [2].

В сучасності суспільство визнає важливість і необхідність здорового способу життя, цей напрямок розвивається, і в основному, на наш погляд, головним двигуном здорового способу життя суспільства є молоде покоління. Студентство – період життя людини, коли в нього є можливість присвячувати значну частину вільного часу своїм інтересам, новим можливостям, розвитку. Можна навіть сказати, що бути здоровим, в фізичній формі, займатися в спортзалі – стало модним. А завдяки активності в соціальних мережах все більше людей дізнається про позитивний вплив спорту, правильному харчуванні, що робить цей напрямок популярним. Як не дивно, люди, що займаються фізичною культурою, завжди добре виглядають, і багато бажаючих хочуть бути на них схожими.

Крім того, молодість – це період, коли людина найактивніше опановує цілий комплекс соціальних функцій дорослої людини. Це професійні компетенції, громадянськість, громадська активність, політичні переконання. Зокрема, від стану здоров'я, фізичного розвитку, фізичної підготовленості, ступеня працездатності майбутніх фахівців багато в чому залежить виконання соціально-професійних функцій. Тобто випускник ВНЗ повинен стати комплексно саморозвинутою особистістю [4].

Важливо розуміти, що фізичне виховання – це не що інше, як суспільне явище, яке завжди перебуває в тісному взаємозв'язку з економічною сферою, культурою, суспільно-політичним ладом, станом охорони здоров'я, вихованням людей. Фізичне виховання являє собою складне суспільне явище, функції якого не обмежуються вирішенням завдань фізичного розвитку, а виконує і інші соціальні функції суспільства в області моралі, етики, морального розвитку. Воно

дисциплінує і створює фундамент особистості, характер. В цьому і полягає, на нашу думку, його значущість і роль у процесі формування особистості.

На власному прикладі хотілося б відзначити, що заняття фізичного виховання і різними видами спорту виховують в нас такі важливі якості особистості, як цілеспрямованість, старанність, тренують силу волі. Крім того, фізична культура допомагає відчувати себе бадьоро посеред навчального тижня, і навіть допомагає зняти відчуття втоми. Це значить, що заняття фізичного виховання носять не тільки фундаментальний громадський, але і локальний характер, покращуючи настрій і стан людини.

В інтересах свого вдосконалення людина використовує такі засоби фізичного виховання як фізичні вправи, природні сили природи, гігієнічні фактори. Величезне значення мають режим праці, побуту, харчування і відпочинку. Ще однією важливою особливістю фізичного виховання як інституту формування соціально-духовних цінностей молоді є факт, що вона є однією з тих сфер соціальної діяльності, в якій формується й реалізується соціальна активність людей. Фізичне виховання відображає стан суспільства в цілому, служить однією з форм прояву його соціальної, політичної і моральної структури. Все це свідчить про те, що фізичне виховання є природною частиною культури суспільства. До духовних цінностей фізичного виховання особистості належать спеціальні знання в області внутрішнього розвитку людини, ідеали фізичної досконалості (спортивної майстерності), до яких прагне кожна конкретна людина. Крім того, серед духовних цінностей фізичного виховання є уявлення про способи їх досягнення високих результатів, і знання історії та особливостей того чи іншого виду спорту і можливі перспективи його розвитку [5].

Фізичне виховання повинно сприяти прояву кращих властивостей особистості студента, реалізуючи при цьому на високому емоційному рівні одну з найважливіших суспільних потреб – спілкування з людьми. Таким чином, розвивається комунікативний навик, важливий для майбутнього кожної людини. Переваги фізичного виховання як соціального явища полягають у тому, що його «мова» доступна і зрозуміла кожній людині. А користь для здоров'я важко переоцінити. Фізичне виховання посідає одне з центральних місць у культурному житті суспільства за силою впливу на людину і як одна з сфер соціальної діяльності, вона є важливим засобом збагачення культури [5] цього товариства.

Багатогранний характер фізичного виховання ставить його в число областей суспільно корисної діяльності, в яких формується соціальна активність і проявляється творчість студентської молоді. Численні спостереження вчених дозволяють стверджувати, що навички громадської та професійної діяльності, придбані завдяки заняттям фізичного виховання, успішно переносяться на інші види діяльності. Фізичне виховання сприяє вихованню і прояву у специфічних формах і напрямках деякі аспекти сутності людини – характер, волю, рішучість, створює умови суспільної діяльності.

Комплексність рішень завдань фізичного виховання у вузі забезпечує готовність випускників до більш активної трудової діяльності, здатність швидше оволодіти професійними навичками, освоювати нові спеціальні знання та вміння.

У процесі фізичного виховання формуються навички здорового способу життя. Дотримання таких гігієнічних норм як правильна організація робочого часу, режим праці та відпочинку, створення хорошого психологічного клімату в студентських колективах, систематичні заняття фізичною культурою – необхідні умови здорового способу життя [5]. Величезне значення має свідоме ставлення до занять фізичними вправами. Необхідно завжди пам'ятати, що регулярні заняття фізичною культурою і спортом сприяють збереженню молодості, зміцненню здоров'я, активного довголіття, що в свою чергу є запорукою плідної трудової діяльності. Найважливіша роль фізичного виховання проявляється у вирішенні завдань трудового виховання, формуванні діяльної, суспільно корисної особистості [3].

Процес фізичного виховання сприяє формуванню цілісної особистості, здатної адекватно діяти в мінливому соціокультурному світі. Соціально-духовні цінності є багатогранним феноменом безпеки, здоров'яформуючої діяльності, що включає в себе сукупність філософських, культурних, наукових, освітніх, естетичних та моральних ідеалів. Тобто ці цінності є стрижнем і основою людського життя і її безпеки.

Література:

1. *Евсеев В.В. Формирование физической культуры студентов в образовательном процессе вуза: Дисс. канд. пед. наук. – СПб., 2004. – 210 с.*
2. *Ковалева О.И. Личностно ориентированное обучение студентов современных вузов как фактор сохранности здоровья: Дис. канд. пед. наук. – Ставрополь, 2004.– 160 с.*
3. *Лукьяненко В.П. Физическая культура: основы знаний: Учебное пособие / В.П. Лукьяненко. – Ставрополь: Изд-во СГУ, 2003 – 224 с.*
4. *Соловьёв Г.М. Формирование социально-духовных ценностей здоровье-сберегающей жизнедеятельности студенческой молодёжи средствами физической культуры: Монография / Г.М. Соловьёв, И.Р. Тарасенко. – М.: Илекса, 2010. – 194 с.*
5. *Тарасенко И.Р. Формирование социально-духовных ценностей средствами физической культуры в процессе профессиональной подготовки студенческой молодежи: Автореф. дис. канд. пед. наук / И.Р. Тарасенко. – Ставрополь: СГУ, 2005. – 22 с.*

Ямчук П.М.

ФІЛОСОФІЯ СЛОВА В КОНЦЕПТУАЛЬНОМУ ОСМИСЛЕННІ ЄВГЕНА СВЕРСТЮКА

Від часів Хрещення Володимиром Великим Русі-України, а по тому – часів барокового розквіту християнської духовності в козацькій Україні одухотворене Слово, а точніше – дар Богом Слова людям і світові як сакрального універсуму сприймався українськими релігійно мислячими митцями як акт наближення людини й людства до Божественного начала. Український християнський філософ Є.О.Сверстюк у статті «Нам потрібна висота духу» так визначає його роль і провідну функцію: «На полі честі головною зброєю було Слово. І залишається Слово» [1], а у виданій часописом «Березіль» добірці поезій Євгена Олександровича, та власне у передмові до неї, цей концепт таким чином актуалізується поетом і філософом:

Найперше було Слово.
Крізь темряву і хаос
Воно як вічне диво,
Над світом піднялось.
І стало слово світлом
Посеред ночі й тьми.
У слові все розквітло –
Із слова вийшли ми...

Про це треба нагадувати в часи знецінення слова – аби щось у цьому світі змінити. На хвилі відродження духу Слово знов стає домінуючою силою. Однак найбільша сила слова – в момент його народження, коли його сприймають і підхоплюють на живій хвилі...Колись же за слово виносили смертні вирoki... слово залишається, якщо воно було наповнене кров'ю серця. І підтекст залишається, коли за словом була глибина тривоги...» [2, с.16-17] Духовний сенс Слова, його перетворююча здатність, можливість змінювати світогляд та буття людини, громади, епохи є аксіомою, очевидною як творцям Слова так і тим, хто ще так недавно вбивав не лише за сказане, а й за помислене, за *ймовірне* Слово. Саме тому, повсякчасний захист Слова від знецінення – це спосіб порятунку людини, спосіб змінити світ в ім'я Бога і заради людини. Незнищенність Слова – категорія з якою завжди слід рахуватись, адже, згідно із образним визначенням Є.О.Сверстюка «воно як вічне диво над світом піднялось...І стало слово світлом», а отже від основи своєї, відджерельно має сакральний сенс. Та, водночас, Слово це ліки, що можуть або порятувати або знищити, якщо людина невміло або недбало користуватиметься ними. Користуватиметься, всупереч головній функції Слова – рятувати своїх дітей, адже є істинним й інший образно-філософський концепт наведеної поетично-образної філософемі Євгена Сверстюка: «зі слова вийшли ми».

Саме писемне, а в постпросвітницьке XIX ст. для українців неписемне, фольклорне слово берегло основи християнсько-консервативного світорозуміння й буття в національній релігійній громаді. Воно, йдучи тоді із вуст в уста, здобувало домінантні обрядові ознаки трансценденції духовного самозбереження обездержавлених, позбавлених визнаної імперією мови українців як